

KLAGANDE

Abbott Scandinavia AB, 556046-6137

Ombud: Advokaterna Tomas Kjellgren och Sven Vaxenbäck samt
jur.kand. Viveka Heimer
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

MOTPARTER

1. Landstinget Dalarna
2. Landstinget i Uppsala län
3. Landstinget Sörmland
4. Landstinget Västmanland
5. Örebro läns landsting

KONKURRENSVERKET	
2013-05-22	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Genom: Landstinget i Uppsala län, Varuförsörjningsnämnden
Virdings allé 26
754 50 Uppsala

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Uppsalas dom den 28 januari 2013
i mål nr 5685-12, se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller överklagandet och förordnar att
upphandlingen Diabetestekniska hjälpmedel (ref nr VF 2012-0009) inte får
avslutas i den del den avser produktgrupp 51 förrän rättelse vidtagits på så
sätt att en ny utvärdering görs vid vilken uppgifter om årsvolymer inte ska
beaktas.

Kammarrättens interimistiska beslut den 7 februari 2013 upphör därmed att
gälla.

YRKANDEN M.M.

Abbott Scandinavia AB (bolaget) yrkar att kammarrätten förordnar att upphandlingen av ramavtal avseende diabetestekniska hjälpmedel (ref nr VF 2012-0009), produktgrupp 51 (blodglukosmätare med teststickor för ketonmätning), ska rättas på så sätt att utvärderingspriset ska beräknas som summan av anbudspriset för en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka. Till stöd för sin talan vidhåller bolaget det som anförts i förvaltningsrätten och anför utöver det bl.a. följande. Av utvärderingsmatrisen i det annonserade förfrågningsunderlaget framgår att utvärderingspriset för produktgrupp 51 ska beräknas som summan av anbudspriset för en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka. Detta har varit en grundläggande utgångspunkt för hur anbudsgivarna valt att prissätta sina produkter i upphandlingen. Utvärderingsmatrisen innehåller inga uppgifter om viktning av offererade priser i förhållande till förväntad årsvolym eller fiktiva volymer av något slag. Vid en tillämpning av den utvärderingsmodell som beskrivits i förfrågningsunderlaget har bolaget erbjudit det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Genom landstingens tillämpade fiktiva viktning har priset på ketonstickorna getts ett värde som är 4 % av total fiktiv volym och glukosstickorna resterande 96 %. Detta ska jämföras med den lika vikt mellan produkterna som följer av utvärderingsmatrisen. Mot denna bakgrund är det lätt att förstå att professionella leverantörer som bolaget skulle ha anpassat sitt anbudspris efter angiven viktning. Landstingens uppfattning att de historiska volymerna ska inverka på anbudsutvärderingen är en efterhandskonstruktion. Detta stöds särskilt genom att landstingens första tilldelningsbeslut baserades på en anbudsutvärdering enligt den utvärderingsmodell som bolaget gör gällande.

Landstingen i Dalarna, Uppsala län, Sörmland, Västmanland och Örebro län (landstingen) bestrider bifall till överklagandet, vidhåller det som anförts i förvaltningsrätten och anför utöver det bl.a. följande. Ett påstående om att anbudspriset utgörs av en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka framstår som grundlöst eftersom det inte någonstans i utvärderingsmatrisen går att utläsa det bolaget påstår. Vidare är det svårt att se att bolaget skulle ha

bortsett från uppgifterna om årsvolymen och därmed inte låtit dessa ligga till grund för hur bolaget prissatt sina produkter, varför förfrågningsunderlagets eventuella brister i vart fall inte påverkat bolagets möjligheter att lägga ett konkurrenskraftigt anbud.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

EU-domstolen har i fråga om likabehandlingsprincipen uttalat bl.a. följande. Principen innebär en skyldighet för upphandlande myndigheter att möjliggöra insyn i upphandlingar, vilket i sin tur bl.a. innebär att tilldelningskriterierna ska anges i kontraktshandlingarna eller i meddelandet om upphandling och vara formulerade på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt. Den upphandlande myndigheten ska vidare tolka tilldelningskriterierna på samma sätt under hela förfarandet (mål C-19/00, SIAC Construction, meddelad den 18 oktober 2001, p. 40-43). Potentiella anbudsgivare ska, när de utformar sina anbud, underrättas om samtliga uppgifter som den upphandlande myndigheten kommer att beakta för att välja ut det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och om deras vikt i förhållande till varandra. En upphandlande myndighet har således inte rätt att tillämpa bestämmelser om viktning och underkriterier med avseende på kriterier för tilldelning utan att i förväg underrätta anbudsgivarna om dessa (mål C-532/06, Emm. G. Lianakis AE m.fl., meddelad den 24 januari 2008, p. 36 och 38).

Av 16 kap. 6 § första stycket LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada,

ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt bolagets mening ska förfrågningsunderlaget tolkas så att utvärderingspriset ska beräknas som summan av anbudspriset för en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka efter eventuella avdrag för de uppfyllda bör-krav som anges i utvärderingsmatrisen. Landstingens inställning är att även årsvolymer som anges i artikelspecifikationen måste beaktas i utvärderingen. Landstingen har dock inte förtydligat hur bör-kraven i utvärderingsmatrisen ska påverka utvärderingspriset vid en sådan utvärdering.

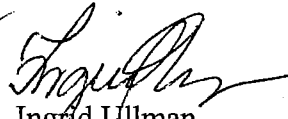
Relevanta delar av förfrågningsunderlaget har återgivits i förvaltningsrättens dom. Kammarrätten noterar dock att uppgifterna om den historiska årsförbrukningen av teststickor till keton- och glukosmätning finns i en artikelspecifikation som lagts som särskild bilaga till förfrågningsunderlaget. Uppgifterna framgår således inte av bilaga 6 till förfrågningsunderlaget som innehåller utvärderingsmatrisen, vilket förvaltningsrättens dom ger intryck av.

Kammarrätten konstaterar att det i avsnitt 1.1.2.1.3. i förfrågningsunderlaget finns information om att beräknade kvantiteter anges i artikelspecifikation och att artikelspecifikationen finns med som en bilaga till förfrågningsunderlaget. Det går emellertid inte av vare sig utvärderingsmetod (avsnitt 1.2.2.3.2.) eller utvärderingsmatris att utläsa att det finns en koppling mellan uppgifterna om volym och utvärderingskriterier. Det har i målet inte framkommit att det har varit en nödvändig förutsättning för landstingen att beakta årsvolymer för att komma fram till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Kammarrätten finner mot denna bakgrund att det inte har funnits förutsättningar för landstingen att beakta uppgifterna om historiska årsvolymer vid utvärderingen. Denna slutsats vinner också stöd av det faktum att landstingen själva vid inte mindre än två tillfällen har använt den utvärderingsmodell som bolaget förespråkar.

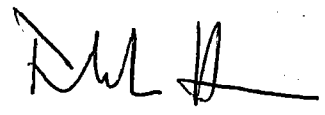
Kammarrätten finner sammantaget att bolaget har visat att landstingen har brustit i upphandlingsförfarandet genom att inte ha utfört utvärderingen i enlighet med de krav på likabehandling och öppenhet som krävs enligt 1 kap. 9 § LOU. Kammarrätten finner vidare att det står klart att bolaget på grund av det har lidit skada. Det finns således grund för ingripande enligt LOU. Det felaktiga förfarandet är hänförligt till själva utvärderingsfasen. Det är således tillräckligt att upphandlingen rättas genom att en ny utvärdering görs vid vilken uppgifter om årsvolymen inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

Ingrid Engquist
kammarrättsråd
ordförande

Ingrid Ullman
kammarrättsråd

Helen Lidö
tf. assessor
referent

Fredrika Johansson
föredragande

SÖKANDE

Abbott Scandinavia Aktiebolag, 556046-6137
Box 1498
171 29 Solna

Ombud: Advokaterna Tomas Kjellgren och Sven Vaxenbäck
samt jur. kand. Viveka Heimer
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 1711
111 87 Stockholm

MOTPARTER

Landstinget Dalarna,
Landstinget i Uppsala län,
Landstinget Sörmland,
Landstinget Västmanland och
Örebro läns landsting

Genom: Landstinget i Uppsala län
Varuförsörjningen
Virdings allé 26, Hus 1, Plan 3
754 50 Uppsala

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

BAKGRUND

Landstingen i Dalarna, Uppsala län, Västmanland, Sörmland och Örebro län har, genom Varuförsörjningen Landstinget i Uppsala län (landstingen), genomfört en upphandling av ramavtal avseende diabetestekniska hjälpmedel, ref nr VF 2012-0009.

Gällande produktgrupp 51, Blodglykosmätare med teststickor för ketonmätning (upphandlingen) erhöll genom ett första tilldelningsbeslut den 4 juni 2012 Abbot Scandinavia Aktiebolag (bolaget) kontraktet.

Det första tilldelningsbeslutet drogs tillbaka och den 8 juni 2012 tilldelades, genom ett andra tilldelningsbeslut, Menarini Diagnostics Nordic Countries S.r.l Italien, filial Sverige (Menarini) kontraktet.

Bolaget ansökte om överprövning av det andra tilldelningsbeslutet hos förvaltningsrätten. Landstingen återtog, då bolaget bedömdes ha grund för sin ansökan, det andra tilldelningsbeslutet genom att fatta ett tredje tilldelningsbeslut den 29 juni 2012. Genom detta tilldelades bolaget återigen kontrakt i upphandlingen. Menarini ansökte om överprövning av det tredje tilldelningsbeslutet. Landstingen bestred inte vad Menarini anförde. Förvaltningsrätten biföll i dom den 8 oktober 2012 (mål nr 3617-12) ansökan och förordnade om rättelse av upphandlingen.

Genom ett fjärde tilldelningsbeslut den 21 oktober 2012, vilket är föremål för överprövning i förevarande mål, tilldelades Menarini återigen kontraktet.

YRKANDEN OCH GRUNDER

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska rättas genom att förvaltningsrätten förordnar att anbudspriset ska beräknas som summan av anbudspriset för en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka. Landstingen har brutit mot de grundläggande EU-rättsliga principerna om transparens och likabehandling och därmed även mot 1 kap. 9 § LOU. Som en följd härav har bolaget lidit eller riskerar i vart fall att lida skada genom att inte tilldelas kontrakt i upphandlingen.

Landstingen bestrider bolagets yrkande.

Bolaget anför bland annat följande.

Landstingen har otillåtet ändrat förutsättningarna för vald utvärderingsmodell genom att lägga till volym som ny viktningsfaktor. Av den till förfrågningsunderlaget bilagda utvärderingsmatrisen för produktgrupp 51 följer att det mervärde som anbud uppnår leder till avdrag på anbudspriset enligt viss fastställd modell. Vidare framgår av utvärderingsmatrisen att anbudsgivares utvärderingspris ska beräknas genom att totalt erhållet mervärde dras av från anbudsgivarens sammanlagda anbudspris. Anbudspriset utgör, enligt utvärderingsmatrisen, summan av anbudspriset för en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka. Utvärderingsmatrisen innehåller inga fiktiva volymer kopplade till nämnda anbudspriser. Anbudspriserna är inte heller viktade sinsemellan enligt utvärderingsmatrisen, utan ska vara "värda" lika mycket i anbudsutvärderingen.

I samband med att landstingen i förfrågningsunderlaget redogör för upphandlingens omfattning, görs en hänvisning till artikelspecifikationen, punkt 1.1.2.1.3 i förfrågningsunderlaget. Denna visar landstingens beräknade kvantiteter baserat på förbrukningen under föregående år. Syftet med att denna information lämnas är att anbudsgivare ska kunna få en uppfattning om vilka volymer som kan bli aktuella i ett framtida ramavtal. Det är branschpraxis att sådan information lämnas och det är självklart att informationen endast ges upplysningsvis och inte automatiskt ingår som en faktor i anbudsutvärderingen. Varken i nämnd punkt eller någon annanstans i förfrågningsunderlaget anges att kvantiteterna som anges i artikelspecifikationen ska ingå som en faktor i anbudsutvärderingen.

Av den sammanställning över anbudsutvärderingen som landstingen redovisar i tilldelningsbeslutet framgår att landstingen frångått den utvärderingsmodell som beskrivits i det annonserade förfrågningsunderlaget genom att lägga till volymer som viktningsfaktor.

Av såväl svensk som EU-rättslig domstolspraxis följer att de allmänna upphandlingsrättsliga principerna om likabehandling och transparens innebär att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. En upphandlande myndighet har inte rätt att tillämpa bestämmelser om viktning och underkriterier utan att i förväg underrätta anbudsgivare om dessa. EU-domstolen har framhållit att utvärderingskriterier ska vara formulerade "på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt". Anbudsgivare har inte, utifrån det annonserade förfrågningsunderlaget, kunnat utläsa att en volymbaserad totalkostnad kommer att utgöra en utvärderingsfaktor vid anbudsutvärdering. Landstingen har således väsentligt ändrat förutsättningarna för upphandlingen efter det att anbudet lämnats, i strid med principerna om likabehandling och transparens. Kammarrätten i Göteborg har nyligen i målen 3903-09 och 3904-09 funnit att det inte är möjligt för en upphandlande myndighet att i efterhand vid utvärdering använda sig av volymer som inte funnits angivna i utvärderingsmodellen eftersom samtliga uppgifter som tillmätts betydelse vid utvärderingen av anbudet måste framgå innan anbudet ska lämnas in.

Vidare är årsvolym ingen förutsättning för att en utvärdering ska leda till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Innebörden av "det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet" bestäms i varje enskild upphandling av den utvärderingsmodell som den upphandlande myndigheten redovisar i förfrågningsunderlaget. Upphandlingsregelverket kräver att den utvärderingsmodell som beskrivs i det annonserade förfrågningsunderlaget inte frångås eller ändras efter det att anbudet har lämnats. Om landstingen under upphandlingens gång önskat förändra utvärderingsmodellen har landstingen, om man bedömt att saklig grund föreligger, rätteligen haft att av-

bryta upphandlingen och påbörjat en ny upphandling. Både Jönköpings läns landsting och Gävleborgs läns landsting har använt utvärderingsmatri- ser som innebär att anbudsgivares sammanlagda anbudspris utgör summan av en (1) ketonsticka och en (1) glukossticka.

Landstingen anför bland annat följande.

I punkten 1.1.2.1.3 i förfrågningsunderlaget framgår att beräknade kvanti- teter i upphandlingen finns angivna i en artikelspecifikation. I denna speci- fikation framgår årsförbrukningen av ketonstickor och glukosstickor. Vi- dare framgår i punkten 1.2.2.3.1 att det ekonomiskt mest fördelaktiga an- budet kommer att tilldelas avtal. Därefter beskrivs i punkten 1.2.2.3.2 den utvärderingsmetod som landstingen kommer att använda sig av för att få fram det s.k. utvärderingspriset. Utvärderingsmetoden visar inte ensamt vilket anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt. Hänsyn måste tas till samtliga uppgifter i förfrågningsunderlaget jämte bilagor. Det är inte riktigt att landstingen ändrat förutsättningarna för vald utvärderingsmodell genom att beakta volym som viktningfaktor. Landstingen har utifrån annonserat förfrågningsunderlag och med beaktande av redovisade punkter i förfråg- ningsunderlaget gjort en korrekt utvärdering av anbudet. Alla anbudsgi- vare har underrättats om samtliga uppgifter som landstingen kommer att ta hänsyn till vid utvärderingen. För att få fram det ekonomiskt mest fördel- aktiga anbudet måste årsvolymer beaktas. Ett synsätt vid utvärderingen att årsvolymer för glukosstickorna och ketonstickorna är lika höga vore direkt felaktigt och landstingen hade därmed i efterhand ändrat förutsätt- ningarna för utvärderingen av anbudet.

DOMSKÄL

Förvaltningsrätten uppfattar bolagets talan som att om utvärderingen av inlämnade anbud skett utan en viktning utifrån beräknad förbrukad volym av ketonstickor respektive glukosstickor skulle bolaget anses ha lämnat det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet och därvid tilldelats upphandlingen.

I upphandlingens förfrågningsunderlag anges bl.a. följande.

1.1.2.1.3. Kvantiteter

Beräknade kvantiteter anges i artikelspecifikationen och baseras på förbrukningen under 2011. Köparen lämnar ingen garanti för kvantiteterna i ramavtalet.

1.2.2.3.1. Ekonomiskt mest fördelaktigt anbud

Vid utvärdering av inkomna anbud kommer det/de anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet/anbuderna tilldelas ramavtal.

1.2.2.3.2. Utvärderingsmetod

Metoden är mervärdesmodell.

De anbud som uppfyller alla skallkrav för respektive produktgrupp går vidare till utvärdering. För varje uppfyllt börkrav sker avdrag på anbudspriset med en summa som är angiven i utvärderingsmatrisen, den erhållna summan blir utvärderingspriset.

Den till förfrågningsunderlaget bilagda utvärderingsmatrisen för produktgrupp 51 ser ut enligt följande.

TESTSTICKOR TILL KETONMÅTARE	
Prodgr 51	Mervärde kr
Blodmängd för analys av plasmaglukos bör vara $\leq 0,6\mu\text{L}$	1,20
Resultatet LO bör endast visas vid för låga plasmaglukosvärden, inte som felvärde	1,20
Programvara för datauppkoppling bör finnas	0,30
Mätresultaten för plasmaglukos bör vara tillförlitliga vid mätning inom Temperaturintervallet +10 till +35°C. Dokumentation om detta bör finnas i bruksanvisning eller bipacksedel.	1,20
Mätresultaten vid mätning av plasmaglukos bör vara tillförlitliga vid mätning i temperaturer ned till +5°C eller lägre.	0,60
Mätresultaten vid mätning av plasmaglukos bör vara tillförlitliga vid mätning i temperaturer upp till +40°C eller högre	0,30
MAX MERVÄRDE	4,80

I artikelspecifikationen framgår att årsförbrukningen av ketonstickor uppgår till 20 000 och att årsförbrukningen av glukosstickor uppgår till 500 000.

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad bolaget anfört är visat att landstingen har brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att det medfört att bolaget lidit eller kunnat komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär bl.a. att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt (1 kap. 9 § LOU).

Av transparens- och likabehandlingsprinciperna följer att den upphandlande enhetens krav ska ha angivits på ett sätt som är tillräckligt klart och tydligt för att en leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ska kunna skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av förfrågningsunderlaget. De rättsprinciper som anges i 1 kap. 9 § LOU omfattar således ett krav på förutsebarhet. Förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (se RÅ 2002 ref. 50).

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Utformning av förfrågningsunderlaget

Förfrågningsunderlaget innehåller ingen definition av termen anbudspris i upphandlingen. Inledningsvis finner förvaltningsrätten att det faktum att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska tilldelas kontraktet inte i sig behöver betyda att anbudspriset ska beräknas med hänsyn till den beräknade årsförbrukningen av keton- och glukosstickor. Tilldelningsgrunden "det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet" kan, till skillnad från den alternativa tilldelningsgrunden "lägsta pris", ges den innebörd som den upphandlande myndigheten i den specifika upphandlingen bestämmer.

Vad gäller det aktuella förfrågningsunderlaget finner förvaltningsrätten att utvärderingskriterierna inte har beskrivits med sådan tydlighet att det framgår att beräknad årsvolym ska påverka anbudspriset i upphandlingen. Å andra sidan finner förvaltningsrätten att inte heller den tolkning av utvärderingsmodellen som bolaget förespråkar framgår med tydlighet.

Förvaltningsrätten finner således att utvärderingsmodellen i förfrågningsunderlaget är otydlig och kan tolkas på båda de sätt som förespråkas av parterna i målet. Landstingen har således, genom utformningen och tillämpningen av utvärderingsmodellen i upphandlingen, brutit mot principen om transparens i LOU. Däremot är det inte visat att Landstingen använt en annan utvärderingsmodell än vad som vid anbudsfrågan varit avsett.

Frågan om bolaget lidit skada

För att ett ingripande enligt LOU ska kunna ske krävs att bolaget lidit eller riskerat att lida skada på grund av otydligheten i förfrågningsunderlaget.

Förvaltningsrätten konstaterar att det är ostridigt i målet att alla anbudsgivare, i upphandlingens förfrågningsunderlag, har informerats om den beräknade årsförbrukningen av keton- och glukosstickor. Anbudsgivarna har således prissatt sina produkter med vetskap om och hänsyn till den beräknade årsförbrukningen.

Bolaget har inte gjort gällande att det skulle ha lämnat ett annat anbud om bolaget fullt ut hade känt till hur utvärderingen skulle gå till. Förfrågningsunderlagets brister har således inte påverkat bolagets möjlighet att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att de brister som förfrågningsunderlaget visat sig vara behäftat med inte har påverkat bolagets möjlighet att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Av detta följer att bolaget inte på grund av otydligheten i förfrågningsunderla-

get vad gäller utvärderingen av lämnade anbud riskerat att lida skada. Ansökan ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV3109/1a LOU)

Leif Gaverth

lagman

Målet har handlagts av Erik Edström.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.